

[Ulrich.]

der nu kun skal være een, kan jeg ogsaa tænke mig, at han bliver narret, for saa er der vel ikke stor Chance for, at denne ene bliver en Venstremand; det bliver vel en Socialdemokrat — og jeg synes ogsaa, det er ligegyldigt, hvem det bliver, naar blot vedkommende har Evne til at udfylde Pladsen.

Naar den højtærede Landbrugsminister nu sagde, at han var fuldkommen paa det rene med, at Staten vilde komme til at tabe Penge paa de Udstykninger, der her bliver foretaget, saa glæder det mig dog, at Ministeren nu er kommet til den Erkendelse. (*Landbrugsministeren:* Det har jeg altid sagt). Ja, det er muligt, men det er da blevet sagt saa sagte, at Offentligheden ikke har hørt det; men nu er det altsaa slaaet fast, at Ministeren er enig med mig i, at de Brug, der bliver oprettet gennem denne Lovgivning, kommer til at koste Staten betydelige Penge. Ministeren siger videre, at man maa ogsaa drage Konsekvensen og kun tage en Afgift, som svarer til Brugenes Forrentningsevne. Men det gør den højtærede Minister ikke, for Loven, som den er affattet, kræver en større Afgift af disse Brugere, end Forrentningsevnen tillader dem at give. Hvorfor stiller den højtærede Minister saa ikke et Forslag, gaaende ud paa, at der kun skal betales en Afgift, der svarer til Forrentningsevnen? Det gøres nemlig ikke, for at henvise til de konjunkturbestemte Afgifter er ikke tilstrækkeligt.

Men der er jo ikke nogen særlig Grund til at tale videre om denne Sag. Det er forud bestemt, at denne Udstykning skal fortsættes, og de tre Partier i dette høje Ting er blevet enige derom. Jeg vil haabe, at disse Partier ikke maa blive skuffet i deres Bestræbelser for at skabe et Gode for saa og saa mange Mennesker ude i Befolkningen. Men jeg er desværre bange for, at Befolkningen vil blive skuffet; for den Ungdom, der faar disse Brug, har ikke Levemulighed paa dem og vil, som jeg sagde forleden, kunne eksistere bedre og leve lykkeligere dér, hvor de er i Øjeblikket i lønnede Stillingen, i Stedet for at gaa ind og miste den Kapital, de har sammensparet sig ved dygtigt og flittigt Arbejde. Derfor anbefaler jeg stadig at stemme imod Lovforslaget.

Clausager: Det, Talen er om her ved Lovforslagets tredie Behandling, er de to Udstykningsformer, eller rettere sagt de to Ejendomsformer — det man populært kalder Selveje og Statsfæste. Jeg hilser med Tilfredshed, at vi nu faar dem saa vidt ligestillet, som man nogenlunde kan naa at faa dem, og at man overlader til de unge selv at vælge, hvilken Form de synes bedst om at være inde under. Der har i lang Tid været Strid om disse to Former. Jeg kan uden at gøre meget forkert sige, at der staar vel omtrent lige mange Vælgere bag ved hver af dem; Striden maa jo have en Ende, og jeg synes, det er godt, at vi nu faar det saadan, at de unge selv, ligegyldigt om det er statskøbt eller privatkøbt Jord, kan vælge, hvilken Besiddelsesform de ønsker.

Jeg skal ikke komme ind paa en lang Omtale af de to Former; det har jeg gjort for et Par Aar siden; der er ret beset i Realiteten ikke stor Forskel paa dem, og Forskellen bliver endnu mindre, synes det mig, naar vi nu kommer ind paa konjunkturbestemte Afgifter, baade for Selveje og for Statsfæste. Men een Ting — nemlig det af mit Partis Ordfører først nævnte Spørgsmaal — bør man klare, synes jeg, og jeg vilde tro, at vi vil kunne stille Spørgsmaalet saa forstaaeligt, at Landbrugsministeren blot maa kunne nøjes med en mundtlig Forespørgsel og ikke behøver en skriftlig, for saa vidt vi da taler Dansk, hvad den højtærede Formand henstillede forleden, at vi skal gøre, og det skal jeg da prøve paa. Tingen er da den: Der staar i § 28 følgende, og det refererer sig til de to foregaaende Kapitler, nemlig Statsjorden og den privatkøbte Jord, baade Statsfæste og Selveje:

„Den, der har faaet en Ejendom overdraget paa de i det foregaaende omhandlede Vilkaar, udøver en Ejers fulde Raadighed over samme med de af det følgende flydende Indskrænkninger og med de dér nævnte særlige Rettigheder.“

Altsaa, i begge Tilfælde har Manden en Ejers fulde Raadighed over Ejendommen. Lad os saa tænke os, at det sker, hvad Ministeren kalder en teoretisk Betragtning, men som dog kan forekomme, at nu har to Husmænd efter hver sit System betalt alle de Laan ud, som kan udbetales — det er maaske et Fremtidsperspektiv, men det